

Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

УДК 336.14:330.322.14:338.22(4ЄС)

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17074232>

Місцеві бюджети та залучення прямих іноземних інвестицій: досвід ЄС

Кізима Тетяна Олексіївна

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів ім. С.І. Юрія,
Західноукраїнський національний університет,
46009, вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, Україна
t.kizyma@wunu.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9732-9907>
Web of Science Researcher ID: H-5100-2017

Маслій Вадим Володимирович

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри прикладної математики,
Західноукраїнський національний університет,
46009, вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, Україна,
v.maslii@wunu.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9672-9669>
Web of Science Researcher ID: ABT-7357-2022

Гордов Олег Богданович

аспірант, кафедра фінансів ім. С.І. Юрія
Західноукраїнський національний університет, Україна
hordovoleh@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-3146-9474>

Лясковський Тарас Богданович

аспірант, кафедра фінансів ім. С.І. Юрія
Західноукраїнський національний університет, Україна
Liaskovskyitaras@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5866-0023>

Прийнято: 17.08.2025 | Опубліковано: 31.08.2025

Анотація: Стаття присвячена аналізу ролі прямих іноземних інвестицій у формуванні доходів місцевих бюджетів країн ЄС та визначенню ефективних інструментів їх залучення на рівні муніципалітетів. Використано порівняльний аналіз досвіду Німеччини, Польщі, Чехії та Франції, нормативно-правових актів ЄС і національних урядів, а також статистичні дані щодо інвестиційних проектів у ключових регіонах і містах. Дослідження показало, що ПІІ не є прямим джерелом для бюджетів, проте формують податкову базу через податок на прибуток, плату за землю, податок на майно та доходи від зайнятості. У країнах ЄС муніципалітети активно використовують податкові пільги, спеціальні економічні зони, індустриальні парки, інноваційні та цифрові інструменти для залучення іноземного капіталу. Найбільше іноземних інвестицій сконцентровано у великих міських агломераціях (Берлін, Париж, Прага, Варшава), однак зростає тенденція до їх поширення у менші міста та регіони. Досвід європейських країн засвідчує багатовекторність підходів – від інноваційних кластерів у Німеччині до «зелених стратегій» Франції та зонального розвитку Польщі. Спільним є активна роль місцевих органів влади у створенні умов для інвестицій, що зміцнює фінансову автономію регіонів. Для України релевантним є практики муніципальних податкових стимулів, створення промислово-технологічних парків та інституційної підтримки інвесторів. Подальші дослідження мають бути спрямовані на оцінку довгострокового впливу ПІІ на доходи місцевих бюджетів та просторову диференціацію їхнього ефекту.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції, місцеві бюджети, податкові стимули, місцеві органи влади, інституційна підтримка.

Local budgets and foreign direct investment attraction: the EU experience

Tetiana KIZYMA

Doctor of Economic Sciences, Professor
Professor of the S. I. Yuriy Department of Finance,
West Ukrainian National University, Ukraine
46009, 11 Lvivska Str., Ternopil, Ukraine.

t.kizyma@wunu.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9732-9907>

Web of Science ResearcherID: H-5100-2017

Vadym MASLII

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor of the Department of Applied Mathematics,
West Ukrainian National University, Ukraine
46009, 11 Lvivska Str. Ternopil, Ukraine.

v.maslii@wunu.edu.ua, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9672-9669>

Web of Science Researcher ID: ABT-7357-2022

Oleh HORDOV

postgraduate student of the S. I. Yuriy Department of Finance
West Ukrainian National University, Ukraine

hordovoleh@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-3146-9474>

Taras LYASKOVSKY

postgraduate student of the S. I. Yuriy Department of Finance
West Ukrainian National University, Ukraine

Liaskovskyitaras@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5866-0023>

Abstract: The article is devoted to the analysis of the role of foreign direct investment in shaping local budget revenues in selected EU countries and to identify

the most of effective instruments for their attraction at the municipal level. A comparative analysis of Germany, Poland, the Czech Republic, and France was conducted, drawing on EU and national regulatory frameworks as well as statistical data on investment projects across key cities and regions. The findings reveal that FDI does not directly contribute to local budgets but significantly expands the tax base through corporate income tax, land and property taxation, and employment-related revenues. Municipalities in the EU apply a wide range of tools, including tax incentives, special economic zones, industrial parks, and digital or innovation-based solutions to stimulate capital inflows. While large metropolitan areas such as Berlin, Paris, Prague, and Warsaw remain the primary hubs of foreign investment, smaller cities and peripheral regions increasingly benefit from decentralized investment policies. The European experience demonstrates a diversity of approaches — from Germany’s innovation clusters and Poland’s zonal development to the Czech Republic’s digital initiatives and France’s green strategies. A common feature is the proactive role of local authorities in shaping favorable conditions for investment, thereby strengthening regional competitiveness and fiscal autonomy. For Ukraine, relevant practices include municipal tax incentives, the establishment of industrial and technology parks, and the creation of supportive institutional frameworks for investors. Future research should focus on the long-term impact of FDI on local budget revenues, as well as on regional fiscal sustainability and spatial divergence.

Keywords: foreign direct investment, local budgets, tax incentives, local authorities, institutional support.

Постановка проблеми. Успішний розвиток регіонів та територіальних громад значною мірою залежить від ефективності управління місцевими бюджетами. Вони є фундаментальним інструментом для фінансування локальних потреб, забезпечення соціальних послуг, розвитку інфраструктури та створення сприятливих умов для бізнесу. Водночас, з огляду на глобалізаційні виклики та конкуренцію між регіонами, одним із ключових факторів

економічного зростання та модернізації місцевої економіки стає залучення прямих іноземних інвестицій (далі – ПІІ). Останні сприяють не лише припливу капіталу, але й впровадженню нових технологій, підвищенню кваліфікації робочої сили, створенню робочих місць та інтеграції у міжнародні виробничі та торговельні ланцюги. Вони позитивно впливають на стале економічне зростання та сприяють досягненню Цілей сталого розвитку. Для багатьох країн-членів Європейського Союзу (далі – ЄС) поєднання ефективного бюджетного менеджменту та політики щодо залучення ПІІ стало важливим чинником конкурентоспроможності та сталого розвитку регіонів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Європейська комісія у «Плані інвестицій для Європи» (COM/2014/0903 final) наголошувала, що інвестиції у регіональні інфраструктурні проекти створюють додаткові джерела доходів для місцевих фінансів та знижують їх залежність від державних трансфертів [1]. У резолюції Європейського парламенту (2015/203(INI)) зазначено, що прозора політика у сфері залучення інвестицій має забезпечувати не лише макроекономічну стабільність, але й фінансову стійкість місцевих бюджетів [2]. В Звіті про майбутнє міжнародної інвестиційної політики ЄС (2022), зазначається, що: «сприяння інвестиціям підтримує довгострокову присутність іноземних інвесторів у економіці приймаючої країни, а також розвиває кращі зв'язки між іноземними інвесторами та місцевими компаніями» [3]. Європейський комітет регіонів (2024) у своїй думці щодо механізму скринінгу ПІІ підкреслив, що вплив останніх на місцевому рівні відчутний насамперед через податкові надходження, фінансування соціальної інфраструктури та підвищення конкурентоспроможності територій [4]. Відсутність належного фінансування місцевих бюджетів може поставити під загрозу прогрес у досягненні критично важливих місцевих цілей, від чистого транспорту та доступного житла до інклюзивних громад, створення робочих місць та якісних державних послуг, водночас послаблюючи демократичне управління та принцип багаторівневої демократії [5].

R. Crescenzi, M. Di Cataldo & M. Giua (2021) досліджуючи, які саме зусилля необхідно прикласти, щоб залучити ПІІ на локальному рівні, дійшли до висновку, що саме регіональні інституції, зокрема агенства зі залучення інвестицій, що працюють ближче до місця діяльності іноземного інвестора, більш ефективні у залученні іноземних інвесторів; їх діяльність дає можливість зменшити обсяг податкових пільг та інших стимулів для іноземних компаній [6]. J. Bossuyt & A. Sabourin (2024) зазначають, що незважаючи на вирішальне значення місцевих органів влади в територіальному розвитку, вони, на разі, відіграють обмежену роль у стратегії ЄС «Global Gateway», проте існують можливості для їх більш вагомої участі у цьому великому інвестиційному плані ЄС в майбутньому [7]. A. Katitas & S. Pandya (2024) доводять, що не податкові преференції, а саме реальні стимули у вигляді державних видатків на місцевому рівні впливають на рішення іноземних фірм щодо інвестування [8]. В дослідженні T. Rommel, T. Palmtag & L. Messerschmidt (2025) стверджують, що ПІІ на рівні країн не показують чіткий ефект зростання, концентровані вигоди, через зростання зайнятості та заробітної плати, ПІІ приносять на локальному рівні [9].

Українські науковці наголошують на позитивному впливі іноземних інвестицій на розвиток місцевих економік країн ЄС. О. Ципліцька підкреслює, що: «Одним із напрямів регіонального вирівнювання в країнах ЄС стало поліпшення інвестиційного клімату та підвищення інвестиційної привабливості регіонів» [10]. І. Заблудська та Ю. Рогозян (2022) констатують: «функціонування територій з особливими (специфічними) умовами ... допомагає залучити інвестиції та забезпечити збалансований розвиток територіальних одиниць усередині країни.» [11, с. 72-73]. Н. Дзюбановська та В. Маслій зазначають: «ПІІ в певних випадках сприяють оздоровленню фінансової системи, ..., в якості джерела збільшення податкових надходжень до місцевих бюджетів» [12]. Дослідження Ю. Лемко показує: «різні стратегії залучення та інтеграції ПІІ в

місцеві економіки країн ЄС дають можливість суттєво змінити економічний ландшафт регіону» [13, с. 375].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.

Незважаючи на значну кількість досліджень, недостатньо проаналізовано, як саме місцеві бюджети країн ЄС використовуються для формування сприятливого середовища залучення ПІІ на рівні регіонів і громад. Брак комплексних міжкраїнних порівнянь та кейсів ускладнює можливість виділити ефективні інструменти бюджетної політики, що реально впливають на інвестиційну привабливість. Також потребує уточнення питання ролі місцевого самоврядування у створенні довгострокових умов для закріплення інвесторів на певній території.

Формулювання цілей статті (постановка завдання).

Стаття має на меті проаналізувати, яким чином країни ЄС формують та використовують місцеві бюджети для створення умов, що сприяють залученню ПІІ. Особлива увага приділяється найкращим практикам підтримки іноземних інвесторів на локальному рівні, які можуть бути корисними для інших країн, що прагнуть адаптувати європейський досвід у своїх умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Прямі іноземні інвестиції є одним із ключових чинників зміцнення фінансової спроможності місцевих бюджетів у країнах ЄС. Вони безпосередньо не надходять до муніципальних фінансів, проте формують податкову базу, з якої місцеві бюджети отримують стабільні доходи: розвиток бізнес-середовища через ПІІ підвищує доходи від податку на прибуток підприємств, плати за землю та податку на нерухомість. Залучення іноземного капіталу сприяє створенню нових робочих місць, що генерує надходження від податку на доходи фізичних осіб, місцевих зборів та соціальних внесків.

Процеси глобалізації, інтеграції та регіоналізації посилюють функції та компетенції регіональних органів влади. Якщо на початковому етапі здійснення інвестицій іноземний інвестор орієнтується на вибір країни, то надалі він обирає

конкретний регіон, який пропонує сприятливіші умови для ведення бізнесу. Як підкреслюють G. Tondl & G. Vuksic (2008): «залучення ПІІ перестає бути виключною компетенцією центральних органів влади: до цього процесу активно долучаються регіональні та місцеві органи, адже для це інструментом створення додаткових робочих, зростання доходів та підвищення якості життя населення» [14]. Таким чином, регіони стають конкурентами у процесі залучення іноземного капіталу. А. Dressler (2018) зазначає, що: «Інституційна підтримка інвестиційного клімату на місцевому рівні може передбачати створення спеціалізованих інституцій – агенцій із просування інвестицій, які безпосередньо допомагають інвесторам та організують підтримку інших пов'язаних із процесами інвестування державних або приватних організацій» [15, с.1].

Німеччина є світовим лідером в галузі інновацій; німецькі регіони широко застосовують податкові пільги для стартапів та компаній, що працюють у сфері високих технологій. Тут діє федеральна податкова пільга Forschungszulage (Research Allowance) запроваджена у 2020 році: підприємства, які займаються R&D, мають право на 25% податкову пільгу дослідження (35% для МСП), яка виплачується як податковий кредит або компенсується податковими зобов'язаннями. З 2026 року пропонується 20% фіксована додаткова ставка, а річний ліміт фінансування має бути збільшений з 10 млн євро до 12 млн євро на рік. Це має на меті стимулювати збільшення інвестицій у дослідницьку діяльність [16]. Наприклад в Берліні створено спеціальні технологічні парки, де інвестори отримують значні податкові знижки на землю та майно, а також можливість скористатися різноманітними субсидіями. Це сприяє притоку іноземних ІТ-компаній та R&D центрів.

Результати аналізу 3519 проектів із «зеленими» інвестиціями у 412 регіонах Німеччини, показали, що найбільше іноземних інвестицій сконцентровано у таких містах, як Берлін, Гамбург, Мюнхен, Франкфурт-на-Майні та Штутгарт; ці результати допомагають зрозуміти, які регіони краще використовують свої фінансові ресурси та інвестиційну привабливість через

місцеві бюджети [17]. Дослідження із серії GRW (Gemeinschaftsaufgabe «Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur») показує, що цільові інвестиційні гранти для регіонів сприяють залученню ПІІ на рівні підприємств і створення робочих місць [18].

Існує також низка регіональних ініціатив для залучення ПІІ. В регіоні Північний Рейн-Вестфалія, який протягом багатьох років є популярним місцем для іноземних компаній, та генерує понад 20% загального німецького ВВП, створені привабливі умови для іноземних інвесторів. Агенство економічного розвитку NRW.INVEST підтримує міжнародні компанії в процесі їхнього створення та розвитку: надає вичерпну інформацію щодо нерухомості, найму, податкових та юридичних вимог [19]. В Берліні функціонує Берлінський центр ведення бізнесу (BLC), який був заснований у 2001 році тодішнім мером Еберхардом Діпгеном. Це – державно-приватне партнерство, укладене приватними компаніями та федеральною землею Берлін, через її агенство з розвитку бізнесу «Berlin Partner for Business and Technology». BLC це інтернет-портал для бізнесу та консультаційний центр, що обслуговує потенційних іноземних інвесторів, а також допомагає місцевим компаніям у їхній зовнішньоторговельній діяльності [20]. Франкфурт (Одер) та навколишній регіон, як «регіон С» пропонують іноземним інвесторам можливість подати заявку на найвищі інвестиційні стимули, можливі в Німеччині, з грантом до 40%. Залежно від кількості створених нових робочих місць, загального обсягу інвестицій та розміру компанії-інвестора, інвестиційні грати становлять: для великих компаній – 20%, середніх – 30% та малих – 40%. Франкфурт (Одер) пропонує значно нижчі витрати на оренду та робочу силу, ніж сусідній Берлін [21]. Для іноземних інвесторів, як зазначено на початку нашого дослідження, важливу роль відіграють ініціативи місцевих органів влади. Коментуючи рішення розширити виробництво напівпровідників в Франкфурті, Helge Puhlmann, європейський президент Yamaichi Electronics, зазначив: «Фінансові стимули у формі прямих грошових заохочень були для нас цікавими, але не

вирішальними для нашого інвестиційного рішення. Підтримка з боку міста Франкфурт (Одер) та землі Бранденбург була чудовою» [21]. Інтернаціоналізацією бізнесу в Штутгарті (земля Баден-Вюртемберг) займається Агенство з міжнародного економічного та наукового співробітництва (Baden-Wuerttemberg International (BW_i)). Баден-Вюртемберг став одним із провідних інвестиційних та інноваційних центрів після того, як наприкінці 2016 року розпочав багатопрофільну стратегію цифровізації під назвою digital@bw та було інвестовано 122 млн. євро в понад 500 проектів широкопasmового зв'язку. Федеральна земля пропонує ідеальну екосистему та потужну галузеву базу із поєднанням МСП та багатонаціональних корпорацій [22].

В Польщі органи місцевого самоврядування активно використовують індустріальні ініціативи для залучення іноземних інвесторів. Спеціальні економічні зони (SEZ) та Польська інвестиційна зона (PIZ) надають податкові преференції, включно зі звільненням від CIT/PIT. Katowice Special Economic Zone надає до 60% податкових пільг та повну підтримку з боку місцевої влади, а Legnica Special Economic Zone має інвестиції на суму 11 млрд злотих та майже 17 тис. робочих місць за допомогою інвестицій провідних глобальних компаній, як Volkswagen Motor Polska, Brose Sitech, Winkelmann, BASF [23]. Промислово-технологічні парки доповнюють процес залучення іноземних інвестицій підтримкою інфраструктурних та консультаційних центрів, вони часто розвиваються у співпраці з місцевими органами влади. Їхня основна місія – забезпечення пільговими умовами для економічної діяльності, а метою – залучення ринково ефективних компаній, заохочення іноземних інвестицій та створення нових можливостей працевлаштування [23].

Інвестиційним стимулом на рівні муніципалітетів є звільнення від місцевих податків і зборів. Відповідно до Закону від 12.01.1991 року «Про місцеві податки і збори» [24], муніципальні ради мають право встановлювати ставки та ухвалювати рішення про звільнення від податку на майно як форму державної допомоги. Такі звільнення надаються на підставі постанови Ради

Міністрів від 09.01.2015 року (зі змінами від 02.06.2025 року) [25] та в рамках допомоги *de minimis*. Серед основних умов надання звільнення: збереження інвестицій у регіоні протягом щонайменше 5 років (3 роки для МСП) з моменту завершення їх реалізації; підтримка новостворених робочих місць протягом щонайменше 5 років (3 років для МСП) з моменту їх створення [26]. Правовою базою допомоги *de minimis* є Регламент Комісії (ЄС) 2023/2831 від 13 грудня 2023 року [27], який встановлює ліміт у 300000 євро протягом трьох років (раніше – 200000 євро, а для дорожнього транспорту – 100000 за Регламентом Комісії (ЄС) № 1407/2013 [28]). Такі звільнення можуть застосовуватися практично до всіх місцевих податків і зборів і незалежно від інших видів допомоги.

В Чехії для залучення та підтримки іноземних інвестицій, на рівні держави, активно використовуються цифрові та консультаційні ініціативи: цифровий портал для реєстрації бізнесу (до 10 днів), централізована система надання інвестиційних пільг (агенство Czechinvest), платформа для інвесторів CzechLink та AfterCare, платформа для залучення іноземних спеціалістів Work in Czechia. Агенція Czechinvest у тісній співпраці з регіональними та муніципальними органами влади адмініструє базу індустриальних ділянок і забезпечує комплексний супровід іноземних інвесторів через місцеві офіси. Місцеві органи влади також беруть активну участь у процесі залучення іноземних інвестицій. Найбільша концентрація ПІІ спостерігається в Центральній Богемії – регіоні навколо Праги та міста Млада-Болеслав: в рейтингу Європейські міста та регіони майбутнього 2020/21, за рейтингом FDI Intelligence, Прага зайняла 16 місце, а Празький регіон (столична агломерація, до якої примикає Центральна Богемія) – 12 місце в TOP 25 [29]. Драйвером розвитку цього регіону, як реципієнта іноземних інвестицій, стала «Угода щодо договору на фінансування послуг з розробки проекту» між Центральною Богемією та Європейським Інвестиційним банком (ELENA-2018-111) для реалізації проекту «Smart Central Bohemian Region (Smart CEBOREG)» [30]. Окрім цього, корпоративні ініціативи ŠKODA

AUTO посилюють локальні переваги та бюджетні бази регіону [31]. Південна Моравія, з центром Брно, створили потужну інноваційну екосистему: в 2024 році їх вперше в країні було названо Європейським підприємницьким регіоном. Успіх в сфері залучення іноземних інвестицій, губернатор регіону Jan Grolich пояснює двома ключовими факторами: наявність трьох сильних університетів (Masaryk University, Brno University of Technology, and Mendel University in Brno) та діяльність Південноморавського інноваційного центру (ІС) [32].

Франція шостий рік поспіль лідирує в Європі за обсягом ПІІ; у 2024 році реалізовано 1025 проєктів, майже п'ята частина всіх європейських інвестицій, які призвели до 1688 інвестиційних рішень та створення або збереження майже 38000 робочих місць [33]. Протягом 2024 року 588 французьких муніципалітетів у всіх секторах прийняли щонайменше один іноземний інвестиційний проєкт. Лідером по залученню ПІІ є регіон Île-de-France, розташований у центральній частині країни, охоплюючи Париж та його околиці. Паризький регіон займає 4 місце в світі та є найпривабливішим мегаполісом в ЄС щодо залучення ПІІ. У 2022 році 410 іноземних компаній обрали Париж та створили 11200 робочих місць: одне з шести робочих місць належить іноземній компанії [34].

У Франції також працюють над поширенням іноземного капіталу за межі Парижу. Результати аналізу, здійсненого фірмою Simon Associés, засвідчили, що [35]: Hauts-de-France у 2023 році посів 2-ге місце серед регіонів за кількістю залучених ПІІ, створивши або зберігши тим самим понад 8368 робочих місць, та 3-тє місце за кількістю проєктів – 197, 37% яких є виробничими; Grand Est у 2023 році, зі 188 проєктами (10,3% від усіх міжнародних інвестиційних проєктів у Франції) залучив на 25% більше ПІІ, аніж у попередньому, кількість робочих місць (5600), створених або збережених завдяки ПІІ також зросла на 17% порівняно з попереднім роком; в Occitanie у 2023 році здійснювалися 136 проєктів ПІІ, які створили/зберегли 6847 робочих місць, що на 29% більше, ніж у 2022 році. Такі дії свідчать, що ПІІ дедалі частіше розглядаються як каталізатор тривалих економічних та соціальних вигод на місцевому рівні. У 2024 році три

чверті проектів ПІІ були реалізовані за межами Île-de-France, а третина – у містах з населенням менше 100000 осіб. У 2025 році ця тенденція зростає: регіони Hauts-de-France, Grand Est, and Auvergne-Rhône-Alpes залучають більше іноземних інвестицій. Ці регіони пропонують поєднання промислової спадщини, логістичних зв'язків та зростання кадрового потенціалу; реалізація інвестиційних проектів супроводжується розвитком робочої сили (AstraZeneca: розширення заводу в Дюнкерку вартістю 365 млн. євро, що створить сотні спеціалізованих робочих місць та підтримає місцеві навчальні програми), або співпрацею з регіональними університетами (Microsoft) [33].

Висновки. Прямі іноземні інвестиції виступають каталізатором економічного розвитку територій та інструментом зміцнення місцевих фінансів. Для муніципалітетів це означає розширення можливостей у фінансуванні інфраструктурних, освітніх та інноваційних проектів, що, у свою чергу, підвищує інвестиційну привабливість регіонів.

Досвід європейських країн демонструє багатовекторність підходів: від кластерної моделі Німеччини та зонального розвитку Польщі – до цифрових рішень Чехії та «зелених стратегій Франції». Попри різноманітність, спільною рисою є активна роль місцевих органів влади, які безпосередньо формують умови для інвестицій та наповнення бюджетів. Саме цей фактор визначає конкурентоспроможність регіонів у боротьбі за ПІІ.

Вибрані країни демонструють різні моделі взаємодії місцевих бюджетів з іноземними інвесторами: від податкових стимулів та субсидій у Німеччині й Франції до індустриальних парків та експортної підтримки у Польщі й Чехії. Такий підхід дозволяє порівняти західноєвропейський та центральноєвропейський досвід і визначити найбільш ефективні інструменти. Аналіз цих чотирьох країн дає змогу виявити релевантні практики для адаптації в українських умовах, враховуючи різний рівень децентралізації та фінансової автономії регіонів. Ця комбінація країн забезпечує широке покриття різних моделей взаємодії місцевих бюджетів із прямими інвестиціями та дає

обґрунтовану базу для пошуку практик, що можуть бути актуальними для адаптації в Україні.

Водночас у наукових дослідженнях залишається «біла пляма»: недостатньо вивченим є системний вплив ПІІ на доходи місцевих бюджетів у довгостроковій перспективі, особливо поза межами великих агломерацій. Це відкриває перспективи для подальших досліджень, зокрема у вимірі фіскальної стійкості, просторової диференціації та дивергенції між регіонами.

Список використаних джерел

1. European Commission. (2015). *An investment plan for Europe* (COM/2014/0903 final). Brussels: European Commission. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%2032015D0903) (дата звернення: 12.05.2025)
2. European Parliament. (2015). Resolution of 16 December 2015 on towards a new trade and investment strategy for the EU (2015/2103(INI)) Official Journal of the European Union. URL: <https://eur-lex.europa.eu> (дата звернення: 12.05.2025)
3. Report on the future of EU international investment policy. URL: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2022-0166_EN.html (дата звернення: 12.05.2025)
4. European Committee of the Regions. (2024). Opinion on the implementation of the Regulation on the screening of foreign direct investments into the Union. Brussels: CoR. URL: <https://cor.europa.eu> (дата звернення: 12.05.2025)
5. EU budget proposals lack support for cities and regions. 17.07.2025 URL: https://eurocities.eu/latest/eu-budget-proposals-risk-cutting-out-cities-and-regions/?gad_source=1&gad_campaignid (дата звернення: 23.07.2025)
6. Crescenzi Riccardo, Di Cataldo Marco, Giua Mara. (2021). FDI inflows in Europe: Does investment promotion work? *Journal of International Economics*. 132. <https://doi.org/10.1016/j.jiteco.2021.103497>

7. Bossuyt, Jean, Sabourin, Amandine. (2024). The EU Global Gateway strategy: giving local authorities a voice. Discussion paper № 378. URL: <https://ecdpm.org/application/files/4417/2727/1695/>
8. Katitas Aycan, Pandya Sonal. (2024). Investment incentives attract foreign direct investment: evidence from the great recession. *Public Choice*. 200(1-2): 323-345. <https://doi.org/10.1007/s11127-024-01158-0>
9. Rommel Tobias, Palmtag Tabea & Messerschmigt Luca. (2025). Local economic consequences of foreign direct investment in democracies and autocracies. *International Studies Quarterly*, 69(2). <https://doi.org/10.1093/isq/sqaf025>
10. Ципліцька О. О. Регіональна політика у країнах ЄС та інструменти забезпечення інвестиційної привабливості регіонів. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2021. Вип. 47. С. 67-76. <https://doi.org/10.32841/2413-2675/2021-47-8>
11. Заблодська І. В., Рогозян Ю. С. Досвід розбудови території Хорватії після збройного конфлікту: умови, пріоритети та інструментарій. *Економіка та право*. 2022. №3 (66). С. 72-84. <https://doi.org/10.15407/econlaw.2022.03.072>
12. Дзюбановська Н. В., Маслій В. В. Оцінка впливу прямих іноземних інвестицій на доходи місцевих бюджетів України. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 49. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-49-48>
13. Лемко Ю. Роль прямих іноземних інвестицій у європейській регіональній політиці. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2024. Вип. 55. С. 374-379. <https://doi.org/10.30970/PPS.2024.55.44>
14. Tondl Gabriele, Vuksic Goran. (2008). What makes regions in Eastern Europe catching up? The role of foreign investment, human capital and geography. ZEI Working Paper, No. B 12-2003. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/39510/1/368183327.pdf> (дата звернення: 19.05.2025)
15. Dressler Andreas. Investment Facilitation: A Practical Perspective. E15Initiative. Geneva: International Centre for Trade and Sustainable Development

(ICTSD) and World Economic Forum. 2018. 5 p. URL: https://uploads-ssl.webflow.com/5aba77e7c827a63fe727f7ec/5cc02f6422f4df20d03b8c91_Investment%20Facilitation_%20A%20Practical%20Perspective.pdf (дата звернення: 19.05.2025)

16. Innovation funding incentives: Germany. URL: <https://www.abgi-uk.com/innovation-funding-incentives-germany/> (дата звернення: 19.05.2025)

17. Burger Martijn J., Shalk Jelmer, Schiller Daniel & Stavropoulos Spyridon. (2021). Regional policy and greenfield investments in German Districts. *Urban Science*. 5(3), 51. <https://doi.org/10.3390/urbansci5030051>

18. Alecke Biorn, Mitze Timo. (2023). Institutional reforms and the employment effects of spatially targeted investment grants: the case of Germanys GRW. <https://doi.org/10.48550/arXiv.2302.11376>

19. Wassner Petra. North Rhine-Westphalia pushes investment growth in Germany. *The NEW ECONOMY*. November, 2019. URL: <https://www.theneweconomy.com/strategy/north-rhine-westphalia-pushes-investment-growth-in-germany> (дата звернення: 19.05.2025)

20. Berlin Business Location Center. Official Web site. URL: <https://www.businesslocationcenter.de/en/> (дата звернення: 19.05.2025)

21. Frankfurt (Oder) looks to get the incentives mix right. URL: <https://www.fdiintelligence.com/content/0a2f9ce7-95f8-5cb9-955c-3e5a21f789c8> (дата звернення: 19.05.2025)

22. Schmidt-Eisenlohr. Germanys digital hubs are transforming Baden-Wurttemberg. *The NEW ECONOMY*. November, 2019. URL: <https://www.theneweconomy.com/business/how-germanys-digital-hubs-are-transforming-baden-wurttemberg> (дата звернення: 19.05.2025)

23. Economic zones and technology parks. URL: <https://successful-investing-in-poland.com/economic-zones-and-technology-parks/> (дата звернення: 19.05.2025)

24. Ustawa o podatках i opłatach lokalnych z dnia 12 stycznia 1991 r. Dziennik Ustaw 1991 Nr 9, poz. 31. URL:

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU19910090031> (дата звернення: 19.05.2025)

25. Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 21 maja 2025 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Dziennik Ustaw 2025 poz. 707. URL: <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20250000707> (дата звернення: 19.07.2025)

26. Investment incentives in Poland. URL: https://www.paih.gov.pl/en/why_poland/investment_incentives/ (дата звернення: 19.05.2025)

27. Commission Regulation (EU) 2023/2831 of 13 December 2023 on the application of Articles 107 and 108 of the Treaty on the Functioning of the European Union to de minimis aid. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj/eng> (дата звернення: 19.05.2025)

28. Commission Regulation (EU) No 1407/2013 of 18 December 2013 on the application of Articles 107 and 108 of the Treaty on the Functioning of the European Union to de minimis aid Text with EEA relevance. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2013/1407/oj/eng> (дата звернення: 19.05.2025)

29. FDI's European cities and regions of the future 2020/21 – winners. URL: <https://www.fdiintelligence.com/content/9f20298e-b7e0-5d4d-8641-df9a6ad72d02> (дата звернення: 19.05.2025)

30. Agreement in relation to the contract for financing of project development services between STŘEDOČESKÝ KRAJ and the EUROPEAN INVESTMENT BANK. URL: <https://smlouvy.gov.cz> (дата звернення: 19.05.2025)

31. SKODA: sustainability report 2019/20. URL: https://cdn.skoda-storyboard.com/2021/07/210713_Sustainability-report-2019-2020_.pdf (дата звернення: 19.05.2025)

32. South Moravia eyes global recognition after winning EU entrepreneurship award. *Science Business*. July, 2023 URL: <https://sciencebusiness.net/news/start->

ups/south-moravia-eyes-global-recognition-after-winning-eu-entrepreneurship-award
(дата звернення: 19.05.2025)

33. Paris Region. Facts & Figures 2025. URL:
<https://www.chooseparisregion.org/news/just-released-paris-region-facts-and-figures-2025-edition> (дата звернення: 28.08.2025)

34. France's FDI renaissance marks a Nouvelle Ère for Europe. *The European*. August, 2025. URL: <https://the-european.eu/story-49665/frances-fdi-renaissance-marks-a-nouvelle-ere-for-europe.html> (дата звернення: 28.08.2025)

35. Investissements Directs Etrangers en France: une attractivité maintenue et consolidée malgré un contrôle renforcé. Une analyse du cabinet Simon Associates. 2023. URL: <https://www.racinessud.com/?p=4992> (дата звернення: 19.05.2025)